

for Statskassen Andragendets Opfyldelse vilde medføre, og da der ikke foreligger Oplysning herom, har Udvalget ment at maatte indskrænke sig til at henvise Andragendet til Undersøgelse af Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet, idet man gaar ud fra, at den højtærede Minister, naar disse Oplysninger foreligge, vil tage Andragendet under velvillig nærmere Overvejelse.

Madsen-Mygdal: Ja, det er jo hele Udvalget, der indstiller at henvise dette Andragende til Undersøgelse af Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet, og jeg er altsaa enig i denne Henviisning. Imidlertid skal jeg ikke nægte, at jeg ved at beskæftige mig nærmere med Andragendets Indhold har faaet nogen Tvivl om, hvorvidt en saadan Undersøgelse vil kunne nytte de paagældende Præster noget videre, men det vil jo Tiden vise. Jeg tror, at det beror noget paa en Misforstaaelse, naar man siger som saa, at naar Tiendeafsløsningsloven træder i Kraft for disse Embeder, vil det betyde en væsentlig Forringelse af de Embedsindtægter, som ere ansatte før Loven af 1903. Det kan ganske vist se saaledes ud, da Kapitelstaksterne have været højere i de senere Aar; men ingen kan vide, hvordan de kunne blive i de følgende Aar, naar Loven kommer til at virke.

Naar vi se tilbage i Tiden, have vi baade haft høje og lave Kapitelstakster. I 70erne vare de meget høje, i 80erne og 90erne gik de betydeligt ned. Nu have de ganske vist i de senere Aar været højere, men ingen af os ved, om de ikke kunne gaa ned igen; der er adskillige Tegn, der tyde paa en nedadgaaende Bevægelse, noget, jeg i øvrigt ikke skal komme ind paa. Dersom nu det omvendte havde været Tilfældet, dersom Kapitelstaksterne i de senere Aar, siden 1901, vare gaaede nedad — det er Gennemsnittet af Kapitelstaksterne fra 1892 til 1901, der skulle være gældende Norm med Hensyn til Afsløsningen i Fremtiden. —, havde Bestemmelsen i Tiendeloven jo været til Fordel for de paagældende Præsteembeder. — Jeg tvivler som sagt om, at en Undersøgelse vil hjælpe noget videre. Det være nu, som det være vil: jeg har ikke noget imod, at Undersøgelsen bliver foretaget, jeg har blot mine stærke Tvivl med Hensyn til Resultatet af den.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Enevold Sørensen): Den af

det ærede Udvalg anbefalede Undersøgelse er allerede paabegyndt i Ministeriet, idet der er udsendt Forespørgsler til Stiftsøvrighederne om Forholdet for de Sognekalds Vedkommende, hvor Tienden indtil nu er bleven afløst. Dette gælder i Øjeblikket om 128 Sognekald, der fordele sig saaledes: Sjællands Stift 32, Fyns 19, Lolland-Falsters 18, Viborg 11, Aalborg 18, Aarhus 13 og Ribe 17, altsaa nogenlunde ensartet Landet over. Ministeriet har ønsket Oplysninger om de Fordele for Sognekaldet, som Tiendeloven maa antages at have bragt, hvilke Fordele imidlertid efter de modtagne Indberetninger kun synes at spille en meget ringe Rolle.

Der er saaledes først den Fordel, at nu undgaas Tab ved ikke indgaaet Tiende. Men i Indberetningerne have de allerfleste Præster opgivet, at de hidtil have faaet deres Tiender fuldt ud; kun ganske enkelte opgave et ringe Beløb som Tab. — Heller ikke den tidligere Udgift ved Tiendens Opkrævning udgør Beløb af Betydning. Oftest er der kun angivet „en Smule Traktament“, og ellers kun en ringe Udgift, gennemsnitlig ikke over 10 Kr. En enkelt Præst opgiver et aarligt gennemsnitligt Tab af ca. 50 Kr., fordi hans Tiende leveredes in natura og ikke af ham kunde udbringes til et Salgsbeløb, der var i Overensstemmelse med Kapitelstaksterne. — Tilbage bliver Rentegevinsten, hvis Tienderenten bliver udbetalt halvaarsvis. Dog er der Præster, særlig paa Lolland, som have haft Krav paa Tiende om Efteraaret, saaledes at Rentefordelen for dem ikke kan beregnes for et fuldt Halvaar. Medens saaledes Fordelen ved at faa udbetalt Tienderenten i Stedet for den tidligere Form for Tiendemodtagelse angives som meget ringe og ubetydelig, er det Tab, Præsterne ville lide i indeværende Aar ved at erholde Renten af Tiendeafsløsningssummen i Stedet for Tienden efter Aarets Kapitelstakst, jo meget mere haandgribeligt. Som jeg nævnte før, er Tienden afløst for 128 Sognekald. Af disse skal jeg nævne dem, som efter Indberetningerne faa et særlig stort Tab: Volstrup—Hørby i Aalborg Stift 874 Kr., Saksild—Nølev, Aarhus Stift, 881 Kr., Tirsted—Skjørringe 787 Kr., Odder 708 Kr., Vonsild—Dalby 750 Kr., Understed—Karup 661 Kr. og Dannemarre—Tillitze 589 Kr. Dette er de største Tab; ellers er det i Almindelighed 2—300 Kr., og Hovedsummen bliver for de 128 Sognekald 34,659 Kr.

Efter Afsløsningen af Tienden for samtlige Sognekald og med en lignende Kapitels-